

سر مقاله

چالش های انتخاب آگاهانه برای یک دولت توسعه مدار

غلامعلی رموی

با تایید شش نفر به عنوان نامزد ریاست جمهوری از سوی شورای نگهبان، فرایند انتخابات چهاردهمین رئیس جمهوری اسلامی ایران وارد فاز رقابت شد. در این میان آنچه بیش از همه مهم و ضروری بنظر میرسد، این است که سیزده رویداد گذشته ریاست جمهوری باید بصورت دقیق از سوی کاندیدها و مردم، مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد و چالشها و فرصتهای آنها در بهبود مسیر جامعه احصاء شود.تا از تکرار اشتباهات جلوگیری شود و موفقیتها نیز تقویت گردد. تا از این طریق سرخ حرکت جامعه بسوی تعالی فراهم گردد. یکی از مهمترین چالشهایی که در حال حاضر جامعه ایران را با مشکل زیادی مواجه نموده است موضوع معیشت مردم و عدم توازن میان دخل و خرج خانواده ها است که طی پنج سال گذشته شرایط بسیار دشوار را ایجاد نموده است. موضوعی که رهبر انقلاب نیز بارها در مورد اهمیت و توجه به معیشت مردم در مورد آن صحبت نموده اند. اگرچه مشکل معیشت جامعه بعنوان یک مقوله اقتصادی مطرح می شود ولی در اصل این موضوع یک مقوله چند ارتباط تنگاتنگی با سیاست های داخلی و خارجی و البته تعامل و تعادل روابط میان قوای سه گانه کشور دارد.

ادامه در همین صفحه

فرصت امروز

برای کسب و کار آفرینی

توجه به صنعتی سازی در صنعت ساختمان مقدم بر کمیت است

موانع سرمایه گذاری در ساختوساز شهری

چالش های انتخاب آگاهانه برای یک دولت توسعه مدار

سیاسی موجود میان گروههای مختلف سیاسی در مورد توانمندی خود و ناتوانی گروه مقابل، پیشنهادی می شود در این دوره مردم و نهادهای نظارتی از هر یک از کاندیدها فارغ از وابستگی حزب یا گروه سیاسی آنها را مجاب به ارائه برنامه دقیق و کامل برای آگاهی مردم کنند و اعلام شود که حتماً منتخب مردم در مورد برنامه از سوی مراجع ذصلاح قانونی بازخواست خواهند شد تا مردم هم مطمئن شوند که رای آنها از حالت تزئینی خارج شده است.

پس بهتر است هر کاندیدیا قبیل از تبلیغات بضاعتها و سیاستهای کلان کشور را کاملاً بشناسد و براساس آن برنامه های مدون و دقیق و کارشناسی شده ای را برای معضلات و مسائل کشور ارائه کند و حتماً کارشناسان این برنامه ها را برای مردم تبیین کنند. و مجلس شورای اسلامی به عنوان نهادی برآمده از بطن ملت، وظیفه مراقبت و نظارت بر بولت در اجرای برنامه ها را برعهده داشته باشد تا دولت هم خود را در مقابل وعده و وعیدهای خود پاسخگو ببیند.

هر کاندید باید بصورت واضح برنامه خود را بیان و منتشر کند و بگوید که برای این برنامه در درجه اول کدام گزینه یا گزینه

هر گونه اخلال در هر یک از این زنجیره عملاً کل فرایند را با اختلال مواجه خواهد نمود. موضوعی که تجربه آن در کشور ما به کرات مشاهده شده است.

طی دوره های گذشته ریاست جمهوری عموماً نامزدها در مرحله تبلیغات خود وعده و وعید هایی بدون هیچگونه پشتوانه علمی و عملی به مردم می دادند که بعضاً امکان اجرای کامل آن توسط آنها محقق نمی شد یا اینکه اجرای آن به پوته فراموشی سپرده می شد و البته در این میان هم نه بازخواست شد و نه کسی پاسخگو بود و این امر بر بی اعتمادی و نارضایتی به مسی افزود و این موضوع طی دوره های مختلف منجر به انباشت حجم قابل توجهی از درخواستهای اجابت نشده مردم شد وعده غیر صادق عملی نشده محسوب می شد لذا احساس می شد که این بصورت یکی رویه غلط در بین کاندیدها جا افتاد است ولی هیچگاه سبب این رویه غلط دیده شدن و البته چالشهای این امر بخوبی تبیین نگردد و یا اینکه هزینه های آن نیز بر کشور مشکوف نشد.

با عنایت به این رویه ناصواب بنظر می رسد با توجه به پیچیدگی برخی شرایط در این دوره با توجه به حجم منازعات

مهرداد عباد، عضو اتاق بازرگانی تهران

نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری با توجه به زمان اندکی که در اختیار داشته‌اند احتمالاً تاکنون نتوانسته‌اند برنامه‌ جامعی تهیه کنند و به نظر می‌رسد باید چند صیاحی صبر کرد تا از این برنامه‌ها رونمایی شود. آنچه مشهود است و همگان بر آن واقف هستند، این است که «حال اقتصاد خوب نیست» و لازم است با تغییر نگرش در سطح کلان اقتصادی و تجدیدنظر در اندیشه‌های نادرست، ریل‌گذاری صحیحی در جهت توسعه کشور انجام گیرد. رئیس‌جمهور آینده باید فارغ از نگاه مفر و یکی، از تمام اقتصاددانان مطرح ایران با دیدگاه‌های مختلف در تیم اقتصادی خود استفاده کند و در مسیر توسعه پایدار گام بردارد. البته برای دستیابی به این هدف، ضرورت دارد که آسیب‌شناسی جامعی از شرایط اقتصادی موجود صورت گیرد. در یک آسیب‌شناسی بی‌طرفانه، نقاط ضعف و قوت بسیاری شناسایی خواهد شد، اما به نظر می‌رسد حل حداقل شش مسئله به عنوان مسائل اصلی باید مورد توجه رئیس جدید دولت قرار گیرد. اهمیت این موارد چنان است که هر یک از توجه ویژه‌ای به آنها معطوف شود، در کوتاه‌مدت شاهد جهش اقتصادی خواهیم بود؛ این مسائل شامل از میان برداشتن تحریم‌ها، اصلاح نظام بودجه‌ریزی، فساد

جلال خوش‌چهره، اقتصاددان

هشتم تیرماه به سرعت نزدیک می‌شود؛ در حالی که نامزدهای انتخاباتی دوره چهاردهم ریاست جمهوری، فرصت اندکی برای معرفی‌خود و برنامه‌های‌شان دارند. اگرچه چهره‌های تأییدشده از سوی شورای نگهبان نزد مردم ناآشنا نیستند، اما ادعای‌ نشتن بر کرسی ریاست جمهوری، امر دیگری است که لازمه آن، داشتن هنر دولتمردی؛ آن‌هم در موقعیتی است که اکنون ایران در آن بسر می‌برد. این امر در وهله نخست نیازمند مشروعیت و اعتبارسازی است که هر یک از مدعیان ریاست بر جمهور باید از آن برخوردار باشند. در این صورت‌ قادر به تشکیل دولت توانا و کارآمد خواهند بود؛ آن‌هم در کشوری که وضع پیچیده‌ای در همه سطوح سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی دارد. پیچیدگی اوضاع در ایران به لایه‌های در همه نیمه‌های مربوط

تورم را پایین بیاورید و تحریم‌ها را بردارید

مطالبات اقتصادی مردم از دولت چهاردهم

اقتصاد، معیشت، تورم، تحریم و… کلیدواژه‌های اصلی انتخابات ریاست جمهوری هستند و مطالبات اقتصادی، نقش پررنگی در این انتخابات دارند. در حالی که تا برگزاری انتخابات زودهنگام ریاست جمهوری، زمان زیادی باقی نمانده است، اقتصاددانان و فعالان اقتصادی به بیان دیدگاه‌ها و مطالبات اقتصادی خود پرداخته و از دولت چهاردهم، انتظار ثبات‌بخشی به فضای اقتصاد…

اقتصاددانان چه انتظاراتی از دولت چهاردهم دارند؟

فصل تحریم زدایی اقتصاد ایران

با رونمایی از شش نامزد نهایی انتخابات ریاست جمهوری و هم‌زمان با شروع تبلیغات تلویزیونی نامزدها، تب و تاب انتخابات بالا گرفته و افکار عمومی با دقت صحبت‌ها و برنامه‌های نامزدها را رصد می‌کنند. «مسعود پزشکیان»، «مصطفی پورمحمدی»، «سعید جلیلی»، «علیرضا زاکانی»، «سیدامیرحسین قاضی‌زاده حاشمی» و «محمدباقر قالیباف»، شش نامزد انتخابات ریاست جمهوری چهاردهم هستند که یکی از اردوگاه اصلاح‌طلبان و دیگران از اردوگاه اصولگرایان در صحنه انتخابات حاضر شده‌اند تا بیشتر رسانه‌ها از تیتز «۱ + ۵» برای توصیف آرایش سیاسی انتخابات ریاست جمهوری استفاده کنند. در این انتخابات، «مسعود پزشکیان» به عنوان تنها نامزد اصلاح‌طلب در برابر پنج چهره اولگرا قرار گرفته و اغلب گمانه‌زنی‌ها از دو قطبی قالیباف/پزشکیان و احتمال دو مرحله ای شدن انتخابات حکایت دارد.

در روز ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ بود که «ابراهیم رئیسی» و همراهانش در سفر به استان آذربایجان شرقی بر اثر سانحه سقوط بالگرد درگذشتند و طبق اصل ۱۳۱ قانون اساسی، «محمد مخبر» معاون اول رئیس‌جمهور از فردای این روز اداره دولت را به عهده گرفت. همچنین شورایی سه نفره متشکل از او، «محسنی اژه‌ای» و «محمدباقر قالیباف»، روسای قوه قضائیه و مقننه موظف شدند ظرف مدت ۵۰ روز مقدمات برگزاری انتخابات زودهنگام را فراهم کنند تا…

مهلت بانک مرکزی به بانک‌ها برای کاهش سود سپرده بانکی تمام شد

پیامدهای انتشار گواهی سپرده ۳۰ درصدی

مدیریت و کسب‌وکار

تغییرات حوزه روابط عمومی در ۲ دهه اخیر

روابط عمومی یکی از حوزه‌های پرطرفدار در دنیای کسب و کار محسوب می‌شود؛ چراکه در اختیار داشتن یک تیم روابط عمومی قوی نه‌تنها ارتباط میان برند با مشتریان را سر و سامان می‌دهد، بلکه خیلی از هزینه‌های تبلیغاتی‌سی می‌مورد را نیز قطع خواهد کرد. به همین خاطر در طول سال‌های اخیر این حوزه تغییر و تحولات بسیار زیادی را تجربه کرده است. همین امر موجب شده تا ورود به حوزه مورد بحث در طول سال‌های اخیر کمی سخت شود.
خب وقتی آدم با کاری رو به روست که روز به روز تغییراتش بیشتر می‌شود، طبیعی است که دست و دلش برای ورود به آن بلرزد. گاهی اوقات کارآفرینان فکر می‌کنند روابط عمومی فرایندی است که به طور طبیعی میان برند و مشتریان سازماندهی می‌شود. این نکته برای بسیاری از کارآفرینان وقتی با انتظارات متفاوت و همچنین ذهنیت گوناگون مشتریان نسبت به بردنشان رو به رو می‌شوند، تازه رنگ و بوی…

خواهد بود و چگونه به معضلات این حوزه و توسط چه کسانی ورود خواهد شد. در حوزه فساد و جلوگیری از تورم برنامه های تصمیم اقتصاد همراه با جزئیات کامل ارائه شود، در مورد سیاست خارجی و روابط با دول مختلف برنامه دقیق دولت در چارچوب عزت ، اقتدار و منافع ملی چیست و چه کسانی می خواهند این برنامه ها را با جزئیات آمده است، را اجرا کنند؟

در کشورهای توسعه یافته به سبب کارکرد احزاب در انتخاب دولتها، ارائه برنامه در چارچوب سیاستهای کلان کشور، توسط آنها، بصورت کاملا شفاف همراه با جزئیات و برنامه زمانبندی دقیق- ارائه می شود و مجلس هم پس رای مردم به دولت ضمن اخذ برنامه اجرایی آن را از دولت در چارچوب زمانبندی مشخص شده مطالبه خواهد کرد و البته دولت در چارچوب برنامه بازخواست می شود تا همگان بفهمد ميثاق اصلی خدمتگزاران، فقط رسیدن به موفقیت جامعه است و هیچگونه بده و بستنی وجود نخواهد داشت بقول فرمایش رهبر مجلس وظیفه خود را انجام می دهد و دولت هم وظیفه خود را، لذا توصیه و سفارشی برای هیچکس وجود نخواهد داشت.

با عنایت به مطالب پیش گفته، درشرایط فعلی مردم از

های وزارت و دولتمرد قرار است این برنامه را اجرا کند و آن فرد یا افراد هم موظف باشد جزئیات اجراو رسیدن به اهداف را منتشر کنند تا مردم و نخبگان تصمیم بگیرند که این برنامه اجرا شدنی است یا خیر.

امروز دیگر جامعه از دریافت اعداد و ارقام تخیلی و مخرب یارانه‌های نقدی گذر کرده است و مردم به کیاست دریافته‌اند آثار دریافت یارانه به مراتب سنگین تر و خسارت بار تر مبلغ آن بر اقتصاد ملی است لذا دیگر حنای یارانه نقدی نمی تواند دلیل مناسبی بـرای اخذ اعتماد مردم باشد. مردم منتظرند بدانند که در حوزه افزایش قدرت پول ملی، منظم و منتظم نمودن بانکها و سیاست های پولی و مالی، سیاست تیم اقتصادی و دولت چیست و چه کسانی و چگونه قرار است نقش آفرینی کنند؟وظایف مردم چیست و دولت چکار خواهد کرد و البته نتیجه در مقیاس اقتصاد ملی چگونه خواهد بود. در حفظ و حراست از منابع و سرمایه های کشور و استفاده بهینه از منابع چگونه برنامه هایی قرار است و توسط چه کسانی اجرا شود، ، حوزه مسکن در برنامه دولت با چه اصول و برنامه هایی و چگونه قرار است در حل مشکلات مردم جویاگو باشد، سیاست دولت در حوزه سوخت و خودرو چگونه

حال اقتصاد خوب نیست

می‌زند. کسری بودجه دولت‌ها و عدم بهرهوری کافی آن به علت هزینه‌کردهای غیرسازنده و عدم شفافیت در آن باعث شده است تا بودجه‌ریزی، پاشنه آشیل دولت‌ها باشد و فشار آن از طریق تورم به مردم عادی و از طریق مالیات به بنگاهداران شناسنامه‌دار وارد شود. شاید جلوگیری از افزایش تورم، نیاز به خرج مددی جمع اقتصاددانان ما داشته باشد و بهره‌گیری از این متخصصان، جزو وظایف مهم دولت آینده خواهد بود. در دهه اخیر، شاهد افزایش فساد اداری هم بوده‌ایم؛ فسادی که عمدتاً ناشی از تدوین ناصحیح مقررات،کمبود منابع و عدمتخصیص عادلانه آن است. فساد گسترده در حوزه تجارت داخلی و خارجی با تقلب‌های فراوان و جنگ بر سر تصاحب رانت نمایان می‌شود. از این رو، اصلاح روندهای فسادزا؛ که عموماً از ناحیه امضاهای طلایی ایجاد می‌شود، باید در اولویت دولت آینده قرار گیرد.

شاید مهمترین علت تورم‌های موجود و عدم پیشرفت کافی اقتصاد، ثابت نگه داشتن نرخ ارز طی چند دهه اخیر باشد. در این سال‌ها بسیار دیده‌ایم که سیاست ثابت نگه داشتن نرخ ارز و عدم اعتماد به بازار آزاد و ادعای امکان رگولاتوری در این حوزه، چه فجایی بر سر اقتصاد ما آورده است. ده‌ها تحقیق در این حوزه انجام شده و نظر اکثر کارشناسان اقتصادی بخش خصوصی، شاید مهمترین علت تورم‌های موجود و عدم پیشرفت کافی اقتصاد، ثابت نگه داشتن نرخ ارز طی چند دهه اخیر باشد. در این سال‌ها بسیار دیده‌ایم که سیاست ثابت نگه داشتن نرخ ارز و عدم اعتماد به بازار آزاد و ادعای امکان رگولاتوری در این حوزه، چه فجایی بر سر اقتصاد ما آورده است. ده‌ها تحقیق در این حوزه انجام شده و نظر اکثر کارشناسان اقتصادی بخش خصوصی، شاید مهمترین علت تورم‌های موجود و عدم پیشرفت کافی اقتصاد، ثابت نگه داشتن نرخ ارز طی چند دهه اخیر باشد. در این سال‌ها بسیار دیده‌ایم که سیاست ثابت نگه داشتن نرخ ارز و عدم اعتماد به بازار آزاد و ادعای امکان رگولاتوری در این حوزه، چه فجایی بر سر اقتصاد ما آورده است. ده‌ها تحقیق در این حوزه انجام شده و نظر اکثر کارشناسان اقتصادی بخش خصوصی،

وقت برای رئیس‌جمهور آینده تنگ است

که کارآمدی دولتمردان را به چالش کشیده‌اند. ناتوانی دولت

در پاسخ به مطالبات مردم بر عمق مشکل بالا افزوده است. در این حال ، ساختار سیاسی به دلیل رقابت‌های کسالت‌بار میان طبیف‌ها و جریان‌های سیاسی، تصویری از بحران هویت را نزد

عموم به نمایش گذاشته است. دیوانسالاری به بیماری، فساد و

ناکارآمدی لوذه است. کاهش منابع و ناتوانی در توزیع عمومی

آن در کنار تهدیدهای خارجی ناشی از اختلافات جاری با جامعه

جهانی، هر دولتمردی را در اداره امور با سختی جانفرسا روبرو

می‌کند. بنابراین ادعای نشستن بر کرسی ریاست جمهوری و

شیرینی تحقق آن، هر گز با سختی‌های بعد از آن یکی نیست؛

به‌ویژه وقتی که زمان برای پاسخ به مطالبات فوری و میان‌مدت

مردم تنگ است.

رئیس دولت چهاردهم لازم است از ویژگی‌هایی برخوردار

کاندیدهاها انتظار دارند که در چارچوب بضاعت ها و امکانات و سیاستهای کلان کشور در چارچوب قانون اساسی، با گروه کارشناسی خود در هر حوزه و موضوع اعم از سیاست خارجی، داخلی ، اقتصاد و برنامه های فرهنگی و آموزش و پرورش، بصورت مجزا همراه با جزئیات و برنامه زمانبندی حاصل به برنامه، ارائهکار علمی و عملی خود را ارائه نمایند. افراد و اعضای کابینه ای که قرار است این سیاستها اجرا کنند به مردم معرفی کنند و بدور تخریب یا تخطئه دیگران فقط با تمرکز جدی بر اهداف و برنامه ها، خود را بصورت دقیق، کامل و در معرض قضاوت و انتخاب مردم قرار دهند. با عنایت به سرگذشت کامیابی و ناکامی های گذشته در حرکت دولتها به سمت توسعه، بنظر میرسد جامعه ایرانی با توجه و بضاعت بالای خود بیش ازاینکه نیازمند و مقهور سیاستهای تبلیغاتی پوپولیسی افراد شود، منتظر است که یک تیم اجرایی قوی، کارآمد و با برنامه کامل و دقیق را برای اجرای اهداف و آمال خود انتخاب کند چرا که جامعه دیگر نه توان و فرصتی برای جنگ و جدال سیاسی میان احزاب و گروهها دارد و نه اینکه به اینگونه رفتارهای وقعی خواهد نهاد؛ چونکه همگان می دانیم که دودخ گفته چون نیم کرار نیست.

هسته‌ای به جای شکاف است، روی بیاوریم که هم انرژی بیشتر ارزان‌تری تولید می‌کند و هم از نظر محیط‌زبستی، آلاینده‌های رادیواکتیوی ندارد.

کشور عزیزمان ایران برای توسعه، نیاز به بهیبود و اصلاح محیط اکوسیستم کسب‌وکار دارد تا بتواند به شکوفایی برسد، اما شورپختانه بستر اقتصادی موجود با وجود بیش از ۸۰ درصد اقتصاد دولتی و خصولتی برای این امر میهنی نیست؛ زیرا دولت و نهادهای غیر خصوصی، رقیب اصلی بخش خصوصی هستند که بسیاری از کارها را تصاحب کرده و اجازه توسعه اندام به بخش خصوصی نمی‌دهند. علاوه بر اینها، بزرگ بودن بدنه دولت به همراه بهرهوری پایین برخی از بخش‌ها باعث ناترازی بودجه‌ها و تورم‌های فراینده شده است و چابک‌سازی و کوچک بودن دولت آینده می‌تواند قدمی در جهت توسعه ایران باشد. از این رو، امیدواریم دولت آینده با اصلاح روندها در این حوزه، خصوصی‌سازی واقعی جهت کوچک‌سازی دولت و عدم بنگاهداری دولت را آغاز کند. وقتی قبول کنیم که در ایجاد شرایط اقتصادی موجود، همه ما مسئول هستیم حتی به مقداری اندک، می‌توانیم با کمک یکدیگر و با بهبود نگرش‌ها، منشأ اثری در جهت توسعه ایران عزیز باشیم.

آیا هنگام نشستن بر کرسی ریاست قوه مجریه به راستی، اراده عمومی را نمایندگی می‌کنند و توانایی آن را دارد که اراده عمومی را به سیاست عمومی تبدیل کند؟ آیا توانا در تشکیل و استقرار دولت‌قوی با ایده‌های راهگشا خواهد بود؟ و سرانجام اینکه آیا قادر است اعتماد عمومی را در فضایی مسالمت‌آمیز بازسازی کند؟

همه آنچه در بالا آمد، بخشی از ویژگی‌های لازم برای دولتمردی قوی در بزنگه کنونی کشور است که وضع آن از سرورده گذشته تفاوت بسیار کرده است. مردم امروز بیش از آن سرخورده از شعارهایی هستند که پیش از این بارها و بارها تجربه کرده‌اند. آنان به اندازه‌ای سیاسی شده‌اند که چهره‌ها و رویکردها را به درستی از هم تشخیص داده و کمتر دچار هیجانات شاعرزده‌گی شوند. وقت برای رئیس‌جمهور آینده تنگ است.

اخبار

نامه یک اندیشکده اقتصادی به نامزدهای ریاست جمهوری

تحول و پیشرفت به «ایده حکمرانی» نیاز دارد

یک اندیشکده اقتصادی در نامه‌ای به شش داوطلب چهاردهمین انتخابات ریاست جمهوری نوشت: «تحول و پیشرفت کشور نیازمند اراده حکمرانی است و این اراده، بدون داشتن ایده حکمرانی ممکن نیست.»
اندیشکده اقتصاد مقاومتی با ارسال بسته سیاستی «مسیر دولت چهاردهم» به شش داوطلب چهاردهمین انتخابات ریاست جمهوری در قالب یک نامه، نوشته است: «تحول و پیشرفت کشور نیازمند اراده حکمرانی است و این اراده، بدون داشتن ایده حکمرانی ممکن نیست. این ایده مبتنی بر شرایط روز کشور و جهان، در بسته سیاستی «مسیر دولت چهاردهم» تبیین شده است.»

متن نامه اندیشکده اقتصاد مقاومتی به این شرح است:
«تحول و پیشرفت کشور نیازمند اراده حکمرانی است و این اراده، بدون داشتن ایده حکمرانی ممکن نیست، ایده حکمرانی به مثابه یک پیشران ارکان مختلف دولت چهاردهم» به شش داوطلب چهاردهمین انتخابات ریاست جمهوری در قالب یک نامه، نوشته است:
«تحول و پیشرفت کشور را با خود به حرکت درمی آور، مسائل اولویت‌دار و راهبردهای حل آن را مشخص می‌کند و به تصمیمات در مواجهه با مسائل مختلف جهت می‌دهد. در یک کلام، کشور را از بلاتکلیفی و اتخاذ تصمیمات ناهمسان خارج می‌نماید.اندیشکده اقتصاد مقاومتی با تکیه بر مطالعات داخلی و خارجی، ارزیابی شرایط ایران و جهان، بررسی‌های میدانی و شناختی که از مسائل کشور و تجربه نقش آفرینی در حل بعضی از آنها طی سال‌های اخیر دارد و با استفاده از مشورت جمع بزرگی از خبرگان در چارچوب تحلیلی از نقاط قوت و ضعف کشور و تهدیدها و فرصت‌های پیش رو، بسته سیاستی مسیر دولت چهاردهم شامل «کلان ایده حکمرانی»، «۱۰ مسئله مسئله اولویت‌دار کشور»، در برهه کنونی و «راهبردهای حل این مسائل» را تهیه نموده است تا ضمن فراهم‌سازی فضای گفت‌وگو و مباحثه جمعی حول آن، به رئیس جمهور منتخب در بهبود کیفیت تصمیم‌گیری و تعیین مسیر دولت آینده کمک نماید.پیش‌بینی می‌شود حل ۱۰ مسئله مذکور از طریق راهبردهای ارائه شده به «رفع آثار نامطلوب تحریم بر اقتصاد ایران»، «توسعه صنعتی و جهش تولید»، «شد صادرات و ارزآوری»، «تعیین و تثبیت نقش موثر برای جمهوری اسلامی ایران در نظم جدید جهانی»، «کاهش تورم به نرخ بهینه و مدیریت آثار آن» و «بهبود وضعیت معیشت اقشار آسیب‌پذیر و افزایش سرمایه اجتماعی» منجر شود.
بسته سیاستی مسیر دولت چهاردهم جهت بهره‌برداری به پیوست تقدیم می‌شود و امکان ارائه حضوری آن نیز فراهم است.
امید است چهاردهمین انتخابات ریاست جمهوری و نتیجه حاصل از آن، به پیشرفت جمهوری اسلامی ایران بیش از پیش سرعت بخشد.»

عملکرد تسهیلاتی بانک‌ها در فروردین نشان می‌دهد

وام ازدواج در رتبه سوم تسهیلات پرداختی

نگاهی به عملکرد تسهیلاتی بانک‌ها در فروردین ماه ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج در این ماه نسبت به کل تسهیلات پرداختی بانک‌ها اندک و نسبت به تسهیلات پرداختی به خانوارها سومین رتبه را داشته است.
به گزارش «اوپاران»، امروزه به دلیل سخت شدن شرایط ازدواج برای جوانان، بانک‌ها اقدام به دادن تسهیلات ازدواج برای جوانان می‌کنند تا از این طریق بتوانند مسیر زندگی را برای زوج‌های جوان هموار کنند.
برسی آمار تسهیلات پرداختی در شبکه بانکی نشان می‌دهد در فروردین ماه ۱۴۰۳، سهم تسهیلات ازدواج از کل تسهیلات پرداختی بانک‌ها اندک بوده است. همچنین سهم این تسهیلات از کل تسهیلات پرداختی بانک‌ها به خانوارهای کشور رتبه سوم را داشته است. به علاوه باید عنوان کرد که بیشترین سهم تسهیلات پرداختی بانک‌ها به کل اقتصاد مربوط به «تامین سرمایه در گردش بنگاه‌ها» و بیشترین سهم تسهیلات پرداختی بانک‌ها به خانوارهای مربوط به «خرید کالای شخصی» بوده است.

براساس آمارهای بانک مرکزی، وام ازدواج تنها نیم درصد از تسهیلات پرداختی شبکه بانکی را در این ماه به خود اختصاص داده است. تسهیلات پرداختی بانک‌ها در فروردین ماه امسال ۲۴۰ هزار میلیارد تومان بوده که بیشترین سهم آن مربوط به «تامین سرمایه در گردش» و معادل ۱۶۴ هزار میلیارد تومان بوده است. سهم تسهیلات ازدواج در میان این تسهیلات نیز اندک بوده است. براساس آمارها تسهیلات پرداختی برای ازدواج در فروردین ماه امسال معادل هزار و ۲۰۰ همت بوده است. به عبارتی اگر نسبت تسهیلات پرداختی در هر گروه را به کل تسهیلات پرداختی در این ماه مورد ارزیابی قرار دهیم، مشخص است که «تامین سرمایه در گردش» بیش از ۶۸ درصد کل تسهیلات پرداختی کشور را به خود اختصاص داده است. در این میان سهم تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج در اولین ماه ۱۴۰۳ تنها ۰٫۵ درصد بوده است. سهم ۳٫۵ درصدی وام ازدواج از تسهیلات خانوار، نکته دیگری است که از بررسی آمارهای بانک مرکزی مشخص می‌شود. تسهیلات پرداختی بانک‌ها به خانوارهای کشور در فروردین ماه امسال ۳۵ هزار میلیارد تومان بوده که بیشترین سهم آن مربوط به «خرید کالای شخصی» و بیش از ۱۷ هزار میلیارد تومان بوده است.اما سهم تسهیلات ازدواج در رتبه سوم کل تسهیلات پرداختی به خانوارها بوده است. به بیان دیگر اگر نسبت تسهیلات پرداختی در هر گروه را به کل تسهیلات پرداختی به خانوارها (صرف‌کننده نهایی) در این ماه مورد ارزیابی قرار دهیم، مشخص است که «خرید کالای شخصی» بیش از ۴۸ درصد کل تسهیلات پرداختی به خانوارها را به خود اختصاص داده است. در این میان سهم تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به کل تسهیلات پرداختی به خانوار در فروردین ۳٫۵ درصد بوده است.

۶ شرط سازمان مالیاتی برای جایزه خوش حسابی

سازمان امور مالیاتی در بخشنامه‌ای، شش شرط این سازمان را برای جایزه خوش حسابی اعلام کرد. سازمان امور مالیاتی برای ایجاد وحدت رویه در اجرای مقررات ماده ۱۸۹ قانون مالیات‌های مستقیم برای جایزه خوش حسابی، بخشنامه شش بندی را خطاب به ادارات کل سازمان امور مالیاتی صادر کرد. در این بخشنامه آمده است: «به منظور ایجاد وحدت رویه در اجرای مقررات ماده ۱۸۹ قانون مالیات‌های مستقیم مقرر می‌دارد:

- سود لازم برای برخورداری از مزایای ماده مذکور ارائه دفاتر ترازنامه حساب سود و زیان و مدارک طی سه سال متوالی توسط مؤدیان است که به موجب قانون مکلف به نگهداری دفاتر ترازنامه و حساب سود و زیان هستند یا در اجرای بخشنامه شماره ۲۰۰۰۹۷۵۱ مورخ ۱۳۹۷.۳.۲۸ اقدام به انجام تکالیف صاحبان مشاغل گروه اول موضوع بند (الف) ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴.۴.۳ می‌نمایند.
- عدم پذیرش برخی از هزینه‌ها و یا رسیدگی مجدد در اجرای مقررات ماده ۲۳۸ قانون مالیات‌های مستقیم مانع برخورداری از مزایای ماده ۱۸۹ قانون مالیات‌های مستقیم نخواهد بود.
- منظور از مالیات تا ماده ۱۸۹ قانون مذکور، حسب مورد اصل مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی یا صاحبان مشاغل است که طی سه سال متوالی در سال تسلیم اظهارنامه و بدون مراجعه به هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی پرداخت شده باشند. بنابراین محروم نمودن مؤدی از جایزه خوش حسابی موضوع این ماده به دلیل عدم پرداخت جرانه مالیاتی، مالیات سایر پرونده‌های مالیاتی مؤدی مالیات سایر سنوات یا سایر جرائم مالیاتی، موضوعیت ندارد.
- کتمان درآمد در هر یک از سال‌های مذکور در ماده ۱۸۹ قانون مالیات‌های مستقیم مانع بهره‌مندی از جایزه خوش‌حسابی موضوع این ماده خواهد شد.

۶ در مواردی که پس از اعطای جایزه خوش‌حسابی کتمان درآمد مؤدی مشخص شود علاوه بر مطالبه مالیات کتمان شده جایزه اعطا شده نیز به موجب برگ تشخیص متمم با برگ قطعی اصلاحی حسب مورد مطالبه خواهد شد.

۶ درخصوص مؤدیان که سال مالی آنها با سال شمسی مطابقت ندارد مالیات هر سال باید در سال مالی تسلیم اظهارنامه پرداخت شود.»

توجه به صنعتی‌سازی در صنعت ساختمان، مقدم بر کمیّت است

موانع سرمایه‌گذاری در ساخت‌وساز شهری

می‌شوند عمر ساختمان صدسال تعریف شده است. صرفه‌جویی در مصرف انرژی هم از دیگر مزیت‌های صنعتی‌سازی ساخت‌وساز است و امروزه در بسیاری از ساختمان‌ها ساخته شده برچسب مصرف انرژی هم گذاشته می‌شود. سبک‌سازی و کاهش وزن از دیگر مزیت‌ها است. «علیرضایی» با تأکید بر اینکه «با صنعتی‌سازی از تورم در امان می‌مانیم»، افزود: «در کشور ما به علت تغییرات مکرر قیمت‌ها و بازار که بخشی ماحصل تحریم‌هاست، اگر ما به سمت روش‌هایی رویم که ساخت‌وساز را به‌سرعت انجام دهیم، از تورم در امان خواهیم ماند. خیلی از پروژه‌های ما در حال حاضر با مبالغی که بیشتر اجبار از سمت دولت هستند، بسته می‌شوند و پنج الی شش ماه بعد همه به این نتیجه می‌رسند که با این قیمت‌ها پروژه قابل‌انجام نیست.» به گفته این فعال حوزه ساختمان، «۵ درصد به سمت صنعتی‌سازی رفته‌ایم و صنعتی‌سازی ساختمان در آلمان بین ۴۰ تا ۷۰ است. چین هم یکی از کشورهای پیشرو در صنعتی‌سازی ساخت است. در مالزی مصوب کردند دستگاه‌های دولتی ۷۰ درصد از ساخت‌وسازهای‌شان و بخش خصوصی ۵۰ درصد از ساخت‌وساز را با روش صنعتی‌سازی انجام دهند. آمریکایی‌ها از سال ۱۹۳۰ صنعتی‌سازی را شروع کردند و در سال ۲۰۰۰ نزدیک ۳ درصد از ساخت‌وسازشان با روش صنعتی بوده است و الان بالغ بر ۵۰ درصد شده.»

فراز و فرود صدور پروانه ساختمانی

او سپس به آمارهای صدور پروانه ساختمانی اشاره کرد و گفت: «بیشترین صدور پروانه در سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ با حدود ۷۰۰ هزار پروانه بوده است، بعد از آن متوسط پروانه روی ۵۰۰ هزار بوده است. امروز ما اگر بخوایم از ۵۰۰ هزار پروانه ساخت به ۱٫۵ میلیون مسکن در سال برسیم، قطعاً با این زیرساخت و این امکانات کشور امکان‌پذیر نیست. باید به سمت تولید مسکن برویم. سیستم‌های صنعتی‌سازی که در کشور ثبت شده است عناوین بسیار متعددی دارد. شاید ۲۰۰ تا ۴۰۰ عنوان در بخش‌های مختلف تعریف شده است، اما محصولات ثبت شده و گواهی‌نامه‌دار ۵۰ الی ۶۰ عدد بیشتر نیست. ببینید وقتی زیرساخت در داخل کشور اجازه این امر را نمی‌دهد صدرصد ما باید از الگوهای کشوری که موفق شدند استفاده کنیم.»

همچنین «محسن تویسرکانی»، شهردار کرمان هم در این نشست گفت: «ما در شرایط جنگ اقتصادی هستیم. قطعاً ضوابط حاکم متناسب با وضعیت کنونی نیست. ما در مباحث سرمایه‌گذاری وقتی قانون معاملات دولتی و مناقسه و مزایده‌ها را داریم، وقتی که بحث ضمانت‌نامه‌های بانکی را داریم، مشکل ایجاد می‌شود. به من شهردار می‌گویند برای جذب سرمایه‌گذار اول باید فراخوان دهید و این فرد ضمانت‌نامه پیورده، تمام این موضوعات و قاعده‌ها منجر به کاهش انگیزه برای سرمایه‌گذار می‌شود. باید دولتمردان قوه قافله و قانونگذاری روی این وضعیت تفکر و تأملی داشته باشند. مورد دیگری که وجود دارد، این است که سرمایه‌گذار امنیت سرمایه‌گذاری ندارد. اطمینان ندارد که اگر در حوزه‌ای برای سرمایه‌گذاری ورود کند، امنیت سرمایه‌گذاری دارد. از سوی بسیاری از نهادهای هیج تعهدی به سرمایه‌گذار داده نمی‌شود که اگر این فرد با چالش مواجه شود چه اتفاقی خواهد افتاد. قراردادهای بعضاً سلب‌قهای هستند. شهرداری‌ها به‌تناسب و خواسته خودشان قراردادهار را امضا می‌کنند و سرمایه‌گذار باید با این قرارداد خودش را وفق دهد.»

مهلت بانک مرکزی به بانک‌ها برای کاهش سود سپرده بانکی تمام شد

پیامدهای انتشار گواهی سپرده ۳۰ درصدی

واقدم به خرید گواهی سپرده ۳۰ درصدی کردند. نتیجه هرچه بود، سایه انتشار این اوراق بر بازار سرمایه سنگینی کرد و فرصت را برای افزایش نرخ‌های بهره و سود فراهم ساخت و بورس ایران که در یک سال گذشته شرایط نامساعدتری را تجربه کرده، بیش از دیگر حوزه‌های اقتصادی از این اقدام منتظر است. اما واکنش بانک مرکزی پیرامون موضوع اوراق ۳۰ درصدی چه بود؟ در این رابطه و بعد از تداول گمانه‌زنی‌ها درباره پیامدهای انتشار اوراق ۳۰ درصدی، «فرهاد محمدپور»، معاون نظارت بانک مرکزی گفت: بانک مرکزی اوراق گواهی سپرده خاص برای اهدافی مشخص مانند سرمایه‌گذاری و اعطای تسهیلات به پروژه‌های ویژه با بازدهی بالا در مقاطع زمانی مختلف معرفی می‌کند که این به معنا و تغییر سیاست بانک مرکزی در قبال نرخ سود نیست و ایسن گواهی‌ها معیار تعیین نرخ سود سپرده‌های بانکی نیست.

وی با بیان اینکه موضع بانک مرکزی در قبال نرخ سود در نظام بانکی کلاماً مشخص است، به ابلاغیه شورای پول و اعتبار که مرجع است اشاره کرد و گفت: بخشنامه ابلاغی در سالل ۱۴۰۲ مورد تأکید بانک مرکزی است، براساس این بخشنامه حداکثر نرخ سود بانکی ۲۲٫۵ درصد تعیین شده است و همه بانک‌ها ملزم به رعایت نرخ‌های سود مصوب هستند. براساس این گزارش، اخیراً جلسه‌ای بین رؤسای بانک مرکزی و سازمان بورس تشکیل شد. در این جلسه، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار ضمن بیان آثار سیاست‌های بانک مرکزی بر بازار سرمایه، راهکارهای پیشنهادی خود را برای خروج از وضع موجود ارائه کرد. در ادامه نیز رئیس بانک مرکزی، اطمینان خاطر داد که به شبکه بانکی برای رعایت سقف نرخ سود تذکر جدی خواهد داد و با اعضای هیأت مدیره بانک‌های خاطی برخوردهای انضباطی موثری به عمل خواهد آورد.

در همین راستا و در پی نشست رؤسای سازمان بورس و بانک مرکزی، بانک‌ها مکلف شدند جلسه فوق‌العاده هیأت مدیره خود را با موضوع بررسی

فرصت امروز: در نشست «بررسی موانع سرمایه‌گذاری در ساخت‌وساز شهری» بر اهمیت صنعتی‌سازی ساختمان تأکید شد و مهمترین چالش‌های حوزه صنعت ساختمان، «به‌تعویق‌افتادن زمان اجرای پروژه» و «تحمیل تورم سنگین بر پروژه» معرفی شد. در این نشست هم‌اندیشی که با حضور سیاستگذاران و فعالان حوزه ساختمان در کرمان برگزار شد، از «تعویق زمان اجرای پروژه و تحمیل تورم سنگین بر پروژه»، «فرآیند اداری سنگین هنگام اخذ مجوزها» و «خالی‌شدن دست سرمایه‌گذار برای ساخت بعد از پرداخت هزینه‌های عوارض» به عنوان مهمترین چالش‌های حوزه صنعت ساختمان مورد آسیب‌شناسی قرار گرفت. همچنین «صنعتی‌سازی ساختمان»، «دومرحله‌ای کردن صدور پروانه‌های ساختمان‌وساز» و «فراهم کردن زمینه‌ای برای پرداخت عوارض ساخت‌وساز در زمان بهره‌برداری» به عنوان راهکارهای این حوزه از سوی فعالان مسکن و ساختمان شناخته شد.

در ابتدای این نشست، رئیس کمیسیون فنی و مهندسی اتاق کرمان درباره زمان برای سرمایه‌گذار و سازنده حوزه ساختمان گفت: «زمان برای سرمایه‌گذار بسیار مهم است ولی به این موضوع در سیستم اداری و بوروکراسی اهمیت داده نمی‌شود.» به گفته «بیما ابراهیمی»، «همین تأخیر باعث می‌شود بسیاری از پروژه‌ها از انتفاع خارج شده و به بهره‌وری نرسند. یا اگر به هر دلیلی انجام شوند، ادامه و گسترش نداشتن باشند.» دستیار ویژه وزیر راه و شهرسازی نیز از اهمیت فرهنگ سرمایه‌گذاری سخن گفت و افزود: «ما باید با چه ساختارهایی زمین را تبدیل به سرزمین کنیم؟ این موضوع بستگی دارد به اینکه ذمه ما فرصت‌ها را می‌بیند یا تهدیدها را. امروز هم عوامل توسعه و هم موانع توسعه زیر یک سقف جمع هستند.» «روح‌الله اکبری» با بیان اینکه «مسئله اصلی فناوری نرم همکاری با یکدیگر است»، گفت: «وقتی مسکن مهر در حال ساخت بود دولت پول داشت و ملت پول نداشتند، اما الان اقتضات تغییر کرده و شرایط مالی و محیطی عوض شده است. قسه‌های ساخت پیچیده نیست و به بیرون از مرزهای کشور و با استان هم ربطی ندارد. هنوز که هنوز است، شناخت دقیقی از مسئله مسکن در عصر حاضر پیدا نکرده‌ایم.»

۵ درصد به سمت صنعتی‌سازی رفته‌ایم

در ادامه نشست «بررسی موانع سرمایه‌گذاری در ساخت‌وساز شهری»، «یوسف علیرضایی»، عضو هیأت‌مدیره و مدیرعامل شرکت تندیس تجارت باختر نیز گفت: «صنعتی‌سازی امروز یک ضرورت است و سرمایه‌گذاری در صنعتی‌سازی امری اجتناب‌ناپذیر است. منظور از صنعتی‌سازی، ساخت و اجزای پیوسته ساختمان است که اجزا به‌صورت پیش‌ساخته تولید و از نظر کیفیت اجرا در تمام مراحل اجرا و ساخت کنترل می‌شوند. ساده‌ترین کار در صنعتی‌سازی تولید قطعات پیش‌ساخته است. اگر یک مرحله دیگر صنعتی‌سازی ما پیشرفت کند، مکانیزاسیون وارد کار می‌شود و در مرحله بعد اتوماسیون و در نهایت استفاده از فناوری‌های رباتیک، خیلی از کشورها به جایی رسیدند که کاملاً از سیستم رباتیک در صنعتی‌سازی استفاده می‌کنند. شاید ما در ایران در مرحله اول و یا دوم صنعتی‌سازی باشیم.» او با اشاره به اینکه «کیفیت، قیمت و زمان در صنعتی‌سازی مهم است»، ادامه داد: «کنترل کیفی که درغذغه اصلی جامعه مهندسیان است، به‌راحتی قابل بازدید و رصد است. ساختمان‌هایی که به روش سنتی ساخته می‌شوند تا ۲۰ تا ۵۰ سال عمر می‌کنند، اما ساختمان‌هایی که با روش صنعتی ساخته شده‌اند عمر آنها به ۵۰ تا ۱۰۰ سال می‌رسد. در ساخت‌وساز، کیفیت یک عامل کلیدی است. ساختن یک ساختمان با کیفیت در زمان کوتاه‌تر، به معنای کاهش هزینه‌های ساخت و نگهداری است. کیفیت یک سرمایه‌گذاری در صنعتی‌سازی است که به نفع تمام ذینفعان است. در صنعتی‌سازی، سرمایه‌گذار باید بتواند با سرمایه‌گذاران دیگر رقابت کند. کیفیت یک سرمایه‌گذاری است که به نفع تمام ذینفعان است. در صنعتی‌سازی، سرمایه‌گذار باید بتواند با سرمایه‌گذاران دیگر رقابت کند. کیفیت یک سرمایه‌گذاری است که به نفع تمام ذینفعان است. در صنعتی‌سازی، سرمایه‌گذار باید بتواند با سرمایه‌گذاران دیگر رقابت کند.

در زمستان ۱۴۰۲ با انتشار خبر صدور مجوز برای انتشار اوراق گواهی سپرده خاص با سود ۳۰ درصد که به قصد مدیریت بازار ارز صورت گرفت، ارائه نرخ سود بالاتر از مصوبه شورای پول و اعتبار از سوی بانک‌ها شدت گرفت؛ اقدامی که نقض صریح مصوبه شورای پول و اعتبار بود. در این راستا، بسیاری از کارشناسان اقتصادی این اقدام بانک مرکزی را سیگنالی غیرمستقیم برای افزایش نرخ سود سپرده‌های بانکی تعبیر کردند. برخی کارشناسان نیز معتقد بودند زمانی که نرخ سود اوراق ۳۰ درصد باشد، نرخ سود در بازارهای غیررسمی حتی تا ۵۰ درصد نیز پیش می‌رود که زمینه افزایش سفته‌بازی در اقتصاد را بیش از پیش فراهم می‌کند.

اگرچه اوراق گواهی سپرده ۳۰ درصدی منتشر شد اما این اقدام در یک مقطع زمانی خاص بود و تداول نداشت. در حالی که بسیاری از این فرصت استفاده کردند. برخی از بانک‌ها برای جذب سرمایه نرخ سود سپرده‌های خود را افزایش دادند. برخی دیگر به سودای کسب سود بیشتر سرمایه‌های خود را از بازار بورس که یک بازار خطرپذیر (ریسک‌پذیر) است، خارج کرده

